

Český národní výbor Mezinárodního tiskového institutu, z.s.

Zpráva o činnosti 2023

Český národní výbor Mezinárodního tiskového institutu, z.s. (CZ IPI) byl zapsán do spolkového rejstříku vedeného u Městského soudu v Praze dne 7. února 2019.

20. března 2019 se konala 1. valná hromada spolku, 9. března 2020 valná hromada, která schválila zprávu o činnosti a hospodaření za rok 2019 a směřování CZ IPI na další období, 3. valná hromada, která schválila zprávu o činnosti a hospodaření za rok 2020, se konala 8. června 2021, 4. valná hromada se konala 3. března 2022 a schválila zprávu o hospodaření a činnosti za rok 2021, valná hromada 23. května 2023 schválila zprávu o činnosti a hospodaření spolku za rok 2022.

Členství

Počet členů

K 31. prosinci 2023 měla CZ IPI 25 platících členů (řádných 23, přidružený 1, 1 právnická osoba – Nadační fond nezávislé žurnalistiky).

Zasedání

V roce 2023 se uskutečnilo 10 zasedání správní rady CZ, z toho jedno online. (18. 1., 23. 2., 5. 4., 10. 5., 23. 5., 29. 6., 5. 9. 10. 10., 14. 11. a 14. 12. 2023)

Přehled činností

CZ IPI se v souladu se závěry valné hromady aktivně vyvíjel úsilí o změny mediálních zákonů

Zákon o ČT a ČRo

Ve spolupráci s Nadačním fondem nezávislé žurnalistiky, dalšími neziskovými organizacemi (např. Rekonstrukce státu) se SR CZ IPI podílela na opakované výzvě předsedovi vlády, aby jeho kabinet nepodceňoval důležitost mediální legislativy.

Kolektivní správa autorských práv

CZ IPI se od počátku zapojila do jednání společného přípravného výboru (SPV) kolektivního správce. Výsledkem je vznik Správce licenčních práv vydavatelů, z.s., jehož hlavní činností je kolektivní správa práv vydavatelů tiskových publikací, kteří s ním uzavřeli smlouvu o správě těchto práv. CZ IPI se v této první fázi věnovala zejména tomu, aby byly kolektivním správcem spravedlivě zastupovány mediální organizace všech velikostí. Toho se podařilo dosáhnout. V další fázi se chce věnovat zejména problematice autorských práv žurnalistů a otázce jejich podílu na platbách za užití obsahu.

Media Freedom Act

CZ IPI připomínkovala návrhy bodů MFA, na znění směrnice se již shodly země Evropské unie, norma má zajistit lepší ochranu práce novinářů či zvýšit transparentnost vlastnictví médií. Z konečné verze návrhu vypadl kontroverzní požadavek některých zemí, aby v obecném zájmu národní bezpečnosti bylo možné novináře odposlouchávat. Aby norma začala platit, musí ji formálně schválit ministři členských zemí a plénum Evropského parlamentu.

Bezpečný kontaktní prostor pro novináře

Správní rada hledala řešení pro zajištění služby, která má novinářům pomoci v situaci, kdy čelí různým typům útoků. Vzhledem k tomu, že právě takovou platformu na Slovensku s úspěchem provozuje Investigativní centrum Jána Kuciaka, správní rada s centrem navázala spolupráci. Smyslem platformy jsou monitoring útoků a následná pomoc novinářům. V současné době správní rada provádí šetření v českých redakcích, aby zjistila, zda je o využití takového projektu zájem. Na začátku roku 2024 již proběhla jednání se zástupci profesních organizací: Unie vydavatelů a Asociace online vydavatelů. Představitelé obou organizací projeví o projekt zájem a deklarovali jeho podporu.

Zuzana Vlasatá, členka správní rady, se účastnila za CZIPI jako respondentka průzkumu Evropské komise, kde se vyhodnocovalo, jak Česká republika naplňuje Doporučení pro ochranu, bezpečnost a posílení novinářů.

Spolupráce se spolkem Ženy v médiích

SR CZ IPI se dohodla s představenstvem nového spolku Ženy v médiích. V úvodní etapě ve vzájemné podpoře aktivit obou organizací.

Zajištění činnosti a financování CZ IPI

S koncem roku 2023 skončilo členství Nadačního fondu nezávislé žurnalistiky (NFNZ) v CZ IPI. NFNZ tak již neplatí členský poplatek stanovený právníky osobám (200 000 Kč). CZ IPI však uspěla s žádostí o grant NFNZ ve výši 100 000 Kč pro rok 2024 a grant Bakala Foundation ve výši 50 000 Kč. V pokročilé fázi je jednání s další nadací o podpoře (padesát tisíc korun). Zároveň platí, že byla zastropována částka (4100 euro), kterou CZ IPI platí na členských příspěvcích světové centrále a nezvyšuje se s přibýváním dalších členů. Případný přírůstek členské základny tak půjde k dobru hospodaření české pobočky IPI.

Mezinárodní aktivity

CZ IPI úzce spolupracuje s mezinárodními organizacemi sledujícími dodržování svobody tisku a nezávislosti médií. Jsme v úzkém spojení s vedením IPI ve Vídni a posuzujeme jejich stanoviska. Poskytujeme stanoviska rovněž Evropské komisi pro její zprávy o stavu demokracie a svobodě slova a dalším organizacím, které po nás taková stanoviska požadují. Například pro souhrnný materiál centrály IPI o koncentraci vlastnictví médií v Evropě zpracovala SR CZIPI kazuistiku jednoho vlastníka médií v ČR (D. Křetínský) či již zmíněné konzultační aktivity pro EK při přípravách doporučení k zajištění ochrany a bezpečnosti novinářů a novinářek i dalších pracovníků v médiích na vnitrostátní úrovni.

Mezinárodní ústředí IPI se v minulých měsících také opakovaně vyjadřovalo k aktuálním ohrožením svobody médií ve střední Evropě. IPI spolu s dalšími mezinárodními novinářskými organizacemi kritizovala možné negativní dopady nového zákona o ochraně národní suverenity v Maďarsku na tamní média, zaslala dopis slovenské prezidentce a parlamentu s výzvou neomezovat rozpočet veřejnoprávní televize a rozhlasu na Slovensku a varovala před riziky překotných změn v polských veřejnoprávních médiích vyvolaných nástupem nové vlády Donalda Tuska.

Prohlášení a výzvy

CZ IPI vydal v roce 2023 tato prohlášení a výzvy:

- TZ: CZ IPI kritizuje zrušení funkce zmocněnce pro média (24. 2. 2023)
- Otevřený dopis CZ IPI, NFNZ a Rekonstrukce státu premiérovi Petru Fialovi vyjadřující znepokojení ze zrušení funkce vládního zmocněnce pro média (9. 3. 2023)
- Otevřený dopis: NFNZ, Český národní výbor Mezinárodního tiskového institutu a Rekonstrukce státu odpovídají premiérovi (8. 4. 2023)
- Dopis řediteli BIS ohledně nepřipustnosti osobních útoků na člena CZ IPI Jaroslava Kmentu, zveřejněných v textu „Novinářské selhání Jaroslava Kmenty“ na webových stránkách BIS (11. 4. 2023)
- Prohlášení IPI a CZ IPI ke Světovému dni svobody tisku: Česko potřebuje znovu nastartovat mediální reformy (3. 5. 2023)
- TZ: CZ IPI ke koncesionářským poplatkům. Zvýšení je správné, ale jednorázový krok nestačí (5. 9. 2023)
- Otevřený dopis CZ IPI Danielu Křetínskému kvůli skrytému střetu zájmů (19. 10. 2023)
- Společné vyjádření Asociace online vydavatelů a Českého národního výboru Mezinárodního tiskového institutu (CZ IPI) k postupu Generální inspekce bezpečnostních sborů vůči novináři Jaroslavu Kmentovi: Nevytvářejte tlak na novináře (3. 11. 2023)

Další aktivity

Denní monitoring dění v médiích, který ukazuje, jak sama média situaci reflektují, co píší odborná média a také co o médiích a novinářích publikují dezinformační servery. Tento monitoring je na vyžádání k dispozici všem členům CZ IPI.